

UTFLYKTSGUIDE: Öberget / Suolovárre

Höjd 553 m ö.h. WGS84 DD 66.03444, 17.86937 SWEREF99 TM 7326724.649, 630018.865

Öberget, *Suolovárre*, är utsiktsberget mitt i samhället Arjeplog. Det är en stor ö mellan Hornavan och Uddjaure, och utgör en del av Skellefteälvens rörelse mellan fjäll och kust.

Hur man tar sig dit: Toppen ligger 2,8 km från Arjeplogs centrum i sydvästlig riktning. Det finns gångväg nästan hela sträckan om du väljer denna startpunkt. Den branta backen mot slutet har en längd av 350 m och därefter – när man vänder sig om och ser utsikten – är det 200 m kvar till högsta punkten. Det finns väg ända fram till toppen (men av ca 200 m de sista 400 m avråder vi från att köra bil, det är en icke underhållen grusväg).

Vandring till Öbergets högsta punkt kan med fördel ske via stigen som ansluter från Vaukaleden.

Höjd: 553 m ö.h.

Vandring: Lätt. Rekommenderas för barn.

Utrustning: Vid torrt väder tar man sig fram i gymnastisk skor utan att bli blöt. Ta gärna med vatten, eftersom det inte finns någon bäck eller kallkälla på toppen.

Skydd: Finns inget särskilt skydd eller rastplats på toppen.

Öberget bjuder på utsikt över Hornavan och Gáldesbuovvda, 800 m ö.h. Stigen i den branta backen är 350 meter lång.

Ögontröst *Euphrasia stricta*

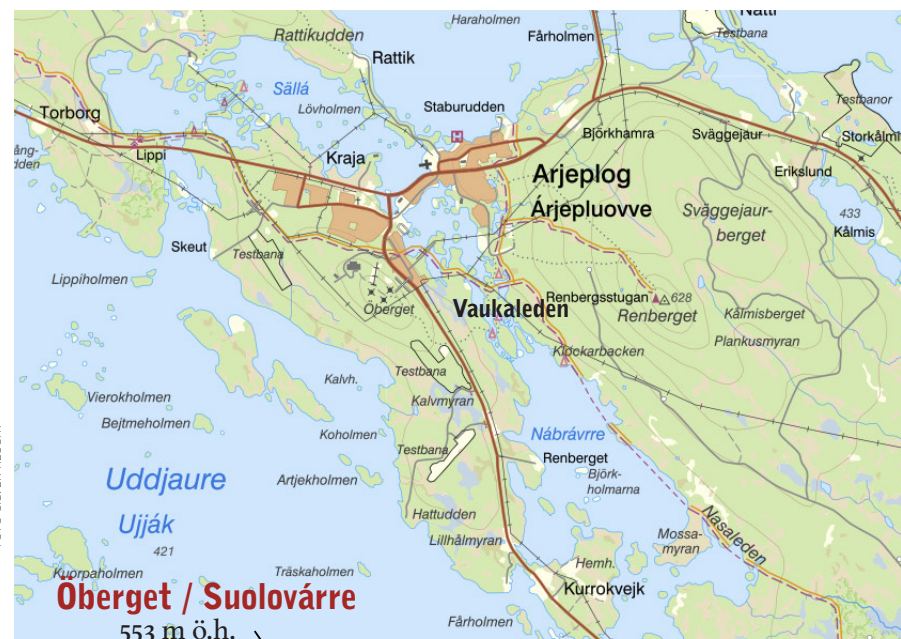
Hotell Silverhatten öppnade 1970.

Ångbåtstrafik med Carl XV 1890-talet.

FOTO ARVIDSJAURS KOMMUN FOTOARKIV

Skeut, på den östra sidan av Öberget, var länge hamn för Arjeplog och den ångbåtstrafik som trafikerade på Uddjaure i slutet av 1800-talet och fram till mitten av 1900-talet. Öberget / Suolovárre är till stora delar idag en integrerad del av Arjeplogs samhälle. Förutom bebyggelse och friluftaktiviteter växte i slutet av 1960-talet intresset för utökad turism. Kraja stugby och camping öppnades. 1970 invigdes Hotell Silverhatten på Öbergets sluttning. Hotellet byggdes i trä och med Arjeplogstegel som framställt ur avfallssand

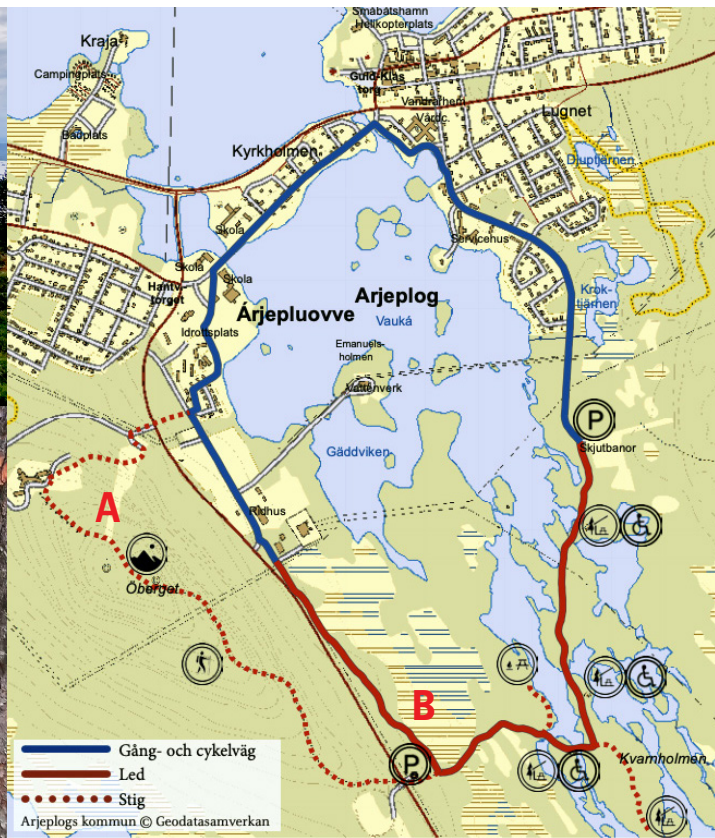
Öberget är 8 km lång och på det bredaste stället 3 km. Foto från Vuornátj.

från Laisvallgruvan. Öbergets östra sida, på en udde som kallades för Skomakarholmen, var länge en utomhusfestplats, men i mitten av 1960-talet fick den ge vika för sporthall med simbassäng. Senare anlas hockeyplan och fotbollsplan. Under 1990-talet byggdes ett Medborgarhus och i samma byggnad öppnades gymnasieskola. Bibliotekets lokaler fick också plats här. En mellanstadieskola tog plats med namnet Öbergaskolan. Idag har den, och högstadieskolan, döpts om till Silverskolan.

Öberget ligger strax söder om polcirkeln men det går utmärkt se midnattssolen härifrån mellan den 12 och 30 juni. Bästa utsikten finns rakt ovanför den tidigare slalom- och hoppbacken i det brantaste partiet (A).

Området har en varierande skog med framför allt tall och gran, men även lövskog. Mossor, lavar och bär (såsom blåbär, lingon, hjortron och kråkbär) är rikt förekommande. Men de växer fläckvis och den som vill plocka får ibland leta efter de rätta tuvorna. För hjortron gäller det att finna de rätta myrarna eller områden strax intill. Själva toppen av Öberget är skogsbevuxen, men när man rör sig i sydvästlig riktning ser man Uddjaure, *Ujják* (som det skrivs på pitesamiska). Sjön är känd för alla sina holmar som under årtusenden har brukats på många vis.

Öberget var, liksom hela området, en del av ett kulturlandskap med renskötsel, jakt och fiske. Det finns många fyndplatser i Arjeplogs kommun med till exempel lämningar från yngre stenålder. På Öberget har man hittat en boplatz med kokgrop, noterad i Kalvholmsviken från en arkeologisk inventering utförd av Silvermuseet. Den första fasta bebyggelsen skedde under slutet av 1800-talet när en finsk familj flyttade till den västra delen av Öberget (som även denna del av Arjeplogs samhälle kom att kallas). **Djur:** Det gäller att ha litet tid och invänta om du vill se! Kanske seglar fjällvråken över trädtopparna? Här finns även lavskrika, tjäder, dalripa, falkar, räv, hare, älg och ren. Men eftersom Öberget är ett område med många vägar och bebyggelse får man räkna med att ta sig till områden bortom stigarna för att syn på djur.

Hela Vaukarundan med en tur längs strömmarna, upp på toppen av Öberget och gångvägarna i samhället, blir en vandring på ca 10 km. Av dessa finns det en 2 km lättvandrad led för färd till fots eller på hjul med barnvagn, cykel eller rullstol. Här finns broar, fiskeramper och vindskydd med grillplatser, ved och torrpass.

Hur går jag? Från parkeringen vid Slagnäsvägen (B) är det 1,3 km. Det är en utmärkt sträcka om man vill se de två stora sjöarna Uddjaure och Hornavan. Samhället Arjeplog tar sin form på holmar och uddar. I blickfånget finns inte minst Arjeplogs kyrka, vars första byggnad uppfördes 1641. Vattenvägarna gjorde att man placerade ingången i väster, vilket ändrades efter 260 år.

Altaret ska ju enligt kyrkosed ligga i öster – det är ju där solen går upp – och väderstrecket förknippas även med idén om ett paradis. Två dammanläggningar, som byggdes på 1950-talet, berättar att Hornavan med Skellefteälven utgör reglerat vatten. Den är Sveriges djupaste med 226 meter och brukar beskrivas som en del av en fjällnära skärgård.

Vad innebär allemansrätten?

Den unika allemansrättens grundregel är **inte störa – inte förstöra**. Här något att tänka på:

- Du får vandra nästan överallt förutom på tomter, planteringar och vid bostadshus.
- Du får ta nedfallna kottar och löst liggande pinnar och grenar på marken som ved till elden. Men det är inte tillåtet att hugga eller såga ner träd eller buskar, eller att ta ris, grenar eller näver från levande träd. Det är heller inte tillåtet att använda vindfallen som ved.
- Du får inte jaga, störa, fånga eller skada djur, ungar, bon eller ägg. Hundar får inte vara lösa tiden 1 mars till 20 augusti när djuren har ungar. Även annan tid på året måste hunden hållas under sådan tillsyn att den hindras från att förfölja vilt och ren.
- I Arjeplogs fjäll och skogar behövs särskild hänsyn tas till renskötseln. Upplev renarna på avstånd. Respektera renskötarnas arbetsplatser och privatliv vid visten och renhagar. Om du hamnar i en renflyttning håll dig undan och gör så lite väsen av dig som möjligt tills hjorden passerat.
- Du får fritt plocka vilda blommor, bär och svamp. Kolla först vilka växter som är fridlysta. I reservat eller nationalpark gäller särskilda bestämmelser. Att knacka loss sten ur berg eller hugga in sitt namn i berghällar är inte tillåtet. Enstaka mindre lösa stenar kan man plocka med sig.
- Ser du skräp i naturen – ta gärna med det, om det är möjligt!

Källa: www.naturvardsverket.se. Ladda gärna ned skriften: "Fridlysta växter och djur i Sverige" (2012).

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av Europas allra mest värdefulla naturområden. I Arjeplogs kommun finns 22 områden däribland Akkelis, Björknäs, Daita, Granberget, Hornavan-Sädvajure, Laisdalen, Laisälven, Långsjön-Gåbrek, Märkberget, Nimtek, Pieljekaise, Piteälven, Rakåive, Ramanj, Ståkke-Bårgå, Sulitelma, Tjeggelvas, Tjålmejaure,